

IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STRANCIMA

Odbor za pravni sistem i državne organe je Zaključkom 05 Broj: 011-1121/2023 od 8. februara 2023. godine odobrio sprovođenje javne rasprave o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima i usvojio Program javne rasprave saglasno kojem je Ministarstvo unutrašnjih poslova sprovelo javno raspravu.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije je u postupku pripreme zakona kojim se uređuju pravni položaj stranaca u Republici Srbiji organizovalo javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima (u daljem tekstu: Nacrt zakona) u periodu od 9. februara do 1. marta 2023. godine.

Okrugli stolovi u okviru javne rasprave su održani 10. februara 2023. godine u Novom Sadu u prostorijama Privredne komore Novog Sada; 20. februara 2023. godine u Nišu, u prostorijama Regionalne privredne komore Niš, i 21. februara 2023. godine, u Beogradu, u prostorijama Privredne komore Srbije. Tekst Nacrta zakona bio je postavljen na internet stranici Ministarstva unutrašnjih poslova www.mup.gov.rs od 9. februara 2023. godine, kao i na Portalu e-Konsultacije.

Organizovanim okruglim stolovima su prisustvovali predstavnici državnih organa, privrednih subjekata i predstavnici civilnog društva, stručne javnosti i druga zainteresovana lica, a tom prilikom su bili u mogućnosti da iznesu svoje stavove, primedbe, predloge i sugestije.

Primedbe, predlozi i sugestije na predstavljeni Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima su se dostavljale Ministarstvu unutrašnjih poslova i putem elektronske pošte na adresu: javnarasprava.stranci@mup.gov.rs ili na adresu Ministarstva unutrašnjih poslova, Bulevar Mihajla Pupina br. 2, 11070 Novi Beograd, do 1. marta 2023. godine.

Predstavljanje Nacrta zakona su sproveli predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, uz uvodno izlaganje predstavnika Vlade Republike Srbije.

Tokom održavanja okruglih stolova u Novom Sadu, Nišu i Beogradu od strane učesnika pozdravljene su predložene izmene, vođena je konstruktivna i stručna diskusija, u cilju razjašnjenja pojedinih rešenja koja su predložena, ali i u cilju unapređenja predstavljenog teksta Nacrta zakona. U tom smislu, od strane učesnika na okruglim stolovima, kao i zainteresovanih strana predloženo je više konstruktivnih rešenja, koja su prihvaćena kao celishodna, te će kao takva biti uneta u finalni tekst Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima. Nakon pažljivog i sveobuhvatnog razmatranja, određeni predlozi ipak nisu mogli biti prihvaćeni i u vezi sa tim u nastavku ovog izveštaja data su detaljan obrazloženja.

Putem elektronske pošte, a tokom trajanja javne rasprave, primedbe, predloge i sugestije u pisanoj formi su dostavili: Ministarstvo informisanja i telekomunikacija, Advokatska kancelarija iz Novog Sada, udruženja privrednika (Privredna komora Srbije i Savet stranih investitora), Ruska dijaspora u Srbiji, Zaštitnik građana, Beogradski centar za ljudska prava, Predstavništvo UNHCR u Srbiji, Udruženje Astra, NIS i Grupa 484.

Pažljivo su razmotrene sve pristigle primedbe, komentari i sugestije na predstavljeni tekst Nacrta zakona. Uvažene su sugestije tehničke prirode, kao i primedbe vezane za jezička unapređenja teksta, a u cilju jasnijeg razumevanja.

Prilikom obrade dostavljenih komentara u celosti, uočeno je da se određeni deo pisanih predloga iznetih u okviru javne rasprave odnosi na odredbe važećeg teksta Zakona o strancima koje, u ovom trenutku, nisu predmet izmena i dopuna, a imajući u vidu teme izmena. Sagledavajući dostavljeno i rukovodeći se obimom već predloženih izmena i dopuna, a koje je u okviru zakonodavnog postupka propisanog za izmenu važećeg zakonskog propisa moguće izvršiti, uvaženi su pojedini predloženi komentari, budući da doprinose napretku Republike Srbije u oblasti migracija i migracione politike zemlje.

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija

Predlog Ministarstva informisanja i telekomunikacija u vezi sa definisanjem jedinstvenog veb portala putem koga stranci podnose zahteve za vize, dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu i stalno nastanjenje prihvaćen je i usaglašen u neposrednoj saradnji sa pomenutim ministarstvom te je članom 1. Nacrta zakona propisano da je jedinstveni veb portal (u daljem tekstu: jedinstveni portal) javno dostupan portal na internetu putem kog se podnose zahtevi koje strani državljani, u skladu sa ovim zakonom, mogu podneti elektronskim putem, a koji tehnički održava organ nadležan za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje elektronske uprave. Na pomenuti način je integrisan u tekst Nacrta zakona i predlog navedenog ministarstva da se zahtev za vizu može podneti elektronskim putem i to na pomenutom veb portalu. Predlog koji se odnosi na vođenje evidencije zahteva podnetih u papirnom i elektronskom obliku je predmet uređenja Zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, s tim da je intencija u Nacrtu zakona da se početkom primene odloženih odredaba pređe na vođenje evidencije zahteva podnetih u elektronskom obliku, jer će se zahtevi, kako je i propisano, i podnositi elektronskim putem na jedinstvenom veb portalu.

Zaštitnik građana

Povodom predloga da se iz Nacrta zakona izbriše odredba o neposrednom odlučivanju u postupcima propisanim Zakonom o strancima, koja je predložena članom 4. Nacrta zakona, a kada je u pitanju postupak vraćanja ili prinudnog udaljenja stranca, ukazujemo da princip neposrednog odlučivanja, gde se u postupku od stranke ne uzima izjava i ne vodi ispitni postupak, ne isključuje mogućnost da nadležni organ prilikom sprovođenja postupka od stranke uzme izjavu o okolnostima, a koje se odnose na poštovanje načela zabrane vraćanja (non-refoulement). Ovo posebno, iz razloga poštovanja načela zabrane vraćanja, koje je obaveza nadležnog organa propisana članom 83. Zakona o strancima i na koju nadležni organ mora da pazi po službenoj dužnosti, tokom trajanja postupka, nevezano za način sprovođenja postupka (neposredno odlučivanje). U tom smislu, bez obzira na to da li stranac tokom postupka ukaže da li mu u određenoj zemlji preti opasnost od progona, organ je dužan da po službenoj dužnosti pazi na postojanje mogućnosti kršenja načela zabrane vraćanja, budući da je navedeno ne samo zakonska

obaveza, već i Ustavom zagantovano pravo koje se ne vezuje za način sprovođenja postupka. Imajući u vidu navedeno, predlog nije prihvaćen.

Što se tiče predloga da se da se u član 84. Zakona o strancima, kao još jedan od razloga za odlaganje prinudnog udaljenja stranca, doda i razlog da bi prinudno udaljenje stranca predstavljalo neopravdano mešanje u porodični život, ukazujemo da je u načelima u postupku vraćanja propisano da nadležni organ tokom postupka vraćanja ima u vidu porodično stanje lica koje se vraća, kao i da, po službenoj dužnosti poštuje načelo jedinstva porodice lica koje se vraća, a imajući u vidu objedinjenost svih članova porodice prisutnih na teritoriji Republike Srbije. Ističemo da se ovo načelo primenjuje nezavisno od činjenice da li su članovi porodice stranca koji se udaljava stranci ili državljani Republike Srbije. Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da se ovaj predlog ne može prihvatiti.

Predlog da se u članu 86. Zakona o strancima preciznije uredi zadržavanje stranca zbog utvrđivanja njegovog identiteta ili zakonitosti boravka na teritoriji Republike Srbije ne može se prihvatiti, iz razloga što je institut zadržavanja bilo kojeg građanina na teritoriji naše zemlje, uključujući i strance, uređen Zakonom o policiji, odnosno razrađen Pravilnikom o policijskim ovlašćenjima.

Imajući u vidu sistematiku teksta predmetnog zakona, prihvata se predlog da se u članu 87. stav (2) Zakona o strancima, kojim se reguliše smeštaj stranca u prihvatilište za strance, doda tačka 3), kao poseban osnov za određivanje boravka u prihvatilištu. Ovom izmenom u navedenom članu Zakona, a vezano za smeštaj stranca u prihvatilište ukoliko njegov boravak na teritoriji Republike Srbije predstavlja neprihvatljiv bezbednosni rizik za Republiku Srbiju i njene građane, u skladu sa članom 9. Zakona o strancima, se normira na predloženi način, a ne kao jedan od razloga koje ukazuju da za konkretnog stranca postoji rizik da neće biti dostupan nadležnom organu radi sprovođenja prinudnog udaljenja, kako je prvobitno bilo predloženo.

Predlog da se u Nacrt zakona, u član kojim se uređuje kućni red i pravila boravka u prihvatilištu unese pravo stranca da obavesti osobu po svom izboru o situaciji u koji se nalazi i da ima pristup pravnom zastupniku i lekaru, uključujući i lekara koga sam izabere, se ne može prihvatiti, budući da je važećim zakonom propisano da stranac ima pravo da ostvari kontakt sa advokatom, članovima porodice i nadležnim konzularnim službama, kao i pravo na hitnu medicinsku pomoć, te da o navedenom bude obavешten na jeziku koji razume. Navedena prava su razrađena Pravilnikom o kućnom redu i pravilima boravka u prihvatilištu („Službeni glasnik RS”, broj 42/18), uključujući i pravo na informacije na jeziku koji stranac razume ili se može pretpostaviti da razume. U tom smislu, Ministarstvo unutrašnjih poslova je u prethodnom periodu preduzelo aktivnosti vezane za dostupnost prevoda svih pravila, odnosno prava i obaveza stranca koji je smešten u prihvatilište, na jeziku koji stranac razume, pa su ista prevedena na više jezika i istaknuta na oglasnoj tabli svakog prihvatilišta za strance. Pored činjenice da je sve navedeno istaknuto na oglasnoj tabli svakog prihvatilišta, prilikom smeštaja svakog pojedinačnog stranca, prevod prava i obaveza tokom boravka u prihvatilištu mu se dostavlja na jeziku za koji se osnovano može pretpostaviti da razume u papirnom obliku, koji mu je dostupan za vreme boravka u

prihvatištu za strance. Što se tiče odredbi vezanih za disciplinske prestupe, isti su takođe razrađeni pomenutim pravilnikom.

U vezi predloga da se u članu 93. Zakona o strancima predvidi mogućnost da granična policija odredi obavezni boravak u određenom mestu, kao manje restriktivnu meru u odnosu na određivanje boravka u prihvatilištu za strance, isti se ne može prihvatiti, s obzirom na to da su članom 87. stav (2) važećeg Zakona, pobrojani razlozi zbog kojih se određuje smeštaj stranca u prihvatilište od strane nadležnog organa, ili granične policije, ukoliko se u konkretnom slučaju ne mogu efikasno primeniti odredbe koje se odnose na obavezni boravak stranca u određenom mestu - iz člana 93. Zakona. Predlog da se Zakon o strancima izmeni na način da se strancima koji su u postupku prinudnog udaljenja obezbedi besplatna pravna pomoć, se ne može prihvatiti, s obzirom na to da su uslovi za pružanje besplatne pravne pomoći propisani posebnim propisom-Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, a ova kategorija stranaca nije pobrojana u okviru kategorija lica koja imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa tim zakonom. Prihvatanje navedenog predloga dovelo bi o međusobne neusaglašenosti pomenutih propisa.

Predlog da se stranci, odnosno druga lica navedena u Nacrtu zakona (član 36. stav (4)) rasterete obaveze da snose troškove prinudnog udaljenja, odnosno da snose troškove samo ukoliko su imali mogućnost da samostalno izvrše obavezu vraćanja i dobrovoljno napuste teritoriju Republike Srbije, a to nisu učinili se ne može prihvatiti, imajući u vidu činjenicu da se troškovi prinudnog udaljenja upravo i odnose na strance koji se prinudno udaljavaju u skladu sa rešenjem o vraćanju koje je doneto iz razloga što stranac nije postupio u skladu sa prethodnim rešenjem o vraćanju i samostalno napustio Republiku Srbiju u roku koji mu je određen za dobrovoljni povratak, ili je rešenje o vraćanju doneto bez roka za dobrovoljno napuštanje a u skladu sa članom 77. Zakona o strancima.

Privredna komora Srbije

Prihvaćena je sugestija data na član 46b stav (6), budući da se izmena odnosi na preciziranje navedenog stava kojim se propisuje da u slučaju blagovremenog podnošenja zahteva za produženje jedinstvene dozvole stranac može i boraviti i raditi na teritoriji Republike Srbije do okončanja upravnog postupka.

Što se tiče predloga da se u članu 101b u stavu (2) kojim se reguliše izdavanje dozvole za privremeni boravak maloletnom strancu, dodatno precizira da prilikom izdavanja dozvole za boravak maloletnom licu nije potrebno ovlašćenje drugog roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika, mišljenja smo da se navedeno ne treba dodatno precizirati, imajući u vidu da je izdavanje dozvole za privremeni boravak završetak postupka koji je započet i okončan usvajanjem zahteva. Naime, u skladu sa postojećim propisima, prilikom podnošenja zahteva za odobrenje privremenog boravka za maloletnog stranca potrebno prisustvo oba roditelja, a ako nije moguće obezbediti prisustvo oba roditelja, prilikom podnošenja zahteva se prilaže overena saglasnost drugog roditelja. Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da je prilikom podnošenja zahteva priložena potrebna dokumentacija ili su oba roditelja bila prisutna, nije potrebno dodatno

preciziranje predloženog u fazi postupka koji praktično predstavlja izdavanje dokumenta, a da je u postupku koji prethodi utvrđeno da su uslovi za njegovo izdavanje ispunjeni.

Advokatska kancelarija Vukobrat Harhaji iz Novog Sada

Povodom činjenice da je članom 9. Nacrta zakona predloženo da se iz člana 22. briše stav (4) kojim je propisano da je stranac dužan da pre isteka vize za duži boravak po osnovu zapošljavanja podnese zahtev za odobrenje privremenog boravka po osnovu zaposlenja ako njegovo poslovno angažovanje traje duže od roka važenja vize, i predloga datog kroz komentar na Nacrt zakona da se Nacrtom precizira, iz razloga pravne sigurnosti, mogućnost da stranac sa vizom za duži boravak po osnovu zapošljavanja podnese zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole se ne može prihvatiti iz razloga što je u članu 46. stav (1) propisano da je stranac koji namerava da boravi i radi u Republici Srbiji, dužan da, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojima se uređuje zapošljavanje stranaca, u periodu zakonitog boravka podnese zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole.

Naime, predloženim članom 46. stav (1) normiran je pravni osnov i za podnošenje zahteva za jedinstvenu dozvolu tokom važenja vize za duži boravak (vize D) po osnovu zapošljavanja, ukoliko stranac zakonito boravi na teritoriji Republike Srbije. U tom smislu, članom 39. stav (1) važećeg Zakona o strancima, propisano je da stranac zakonito boravi na teritoriji Republike Srbije, pored ostalih osnova, i za vreme roka važenja vize za duži boravak. Nenavođenje na eksplicitan način da je viza za duži boravak (vize D) po osnovu zapošljavanja, osnov za podnošenje zahteva za jedinstvenu dozvolu, nije smetnja da se takav zahtev i podnese za vreme roka važenja vize za duži boravak po osnovu zaposlenja. Ističemo pored navedenog, da se prilikom normiranja zakona vodilo računa da zakonski tekst ne bude prenormiran.

Ruska dijaspora u Srbiji

Predlozi usmereni na prenumeraciju predloženih članova koji se odnose na izdavanje lične karte za strance u članu 41. Nacrta zakona su usvojeni, a predlog koji se odnosi na član 109. Nacrta zakona a kojim je regulisana obaveza proglašenja nevažećom dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, a koji se obrazlažu poteškoćama prilikom pribavljanja putne isprave za državljane Ruske Federacije se ne može prihvatiti.

Naime, u konkretnom članu propisana je obaveza stranca da prijavi nestanak dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole koju izdaje nadležni organ Republike Srbije, a ne strane zemlje.

U vezi sa navedenim, ističemo još jednom da dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola menja postojeću nalepnicu koja se utiskuje u putnu ispravu stranca i ista predstavlja kartični dokument u biometrijskom obliku. Praksa utiskivanja nalepnice u pasoš stranca od 1.02.2024. godine, više neće postojati.

Beogradski centar za ljudska prava

Predlog da se u članu 40. Zakona o strancima predvidi odobreno pravo na azil kao osnov za odobrenje privremenog boravka se ne može prihvatiti, jer se pravo na boravak lica kojima je odobreno pravo na azil u Republici Srbiji utvrđuje rešenjem o odobrenom pravu na azil, a dokazuje se ličnom kartom za lice kome je odobreno pravo na azil, kako je propisano odredbama Zakona o azilu i privremenoj zaštiti.

Predlog da se briše više delova u članovima važećeg Zakona o strancima kojim je propisano da se žalba podnosi na srpskom jeziku se ne može prihvatiti, kao ni predlog da se odluke kojima se rešava o pravima i obavezama stranaca u postupcima koji se vode po Zakonu o strancima, pored teksta na srpskom jeziku, dostavljaju i prepisi odluka na jeziku koji stranac razume, ukazujemo da je važećim Zakonom o strancima propisano da se, ukoliko je to potrebno, u toku postupka vraćanja, strancu se obezbeđuje prisustvo prevodioca za jezik koji stranac razume, ili se opravdano može pretpostaviti da razume, kao i da se strancu, na njegov zahtev, obezbeđuje pisani prevod dispozitiva rešenja o vraćanju, prevod zabrane ulaska ukoliko je ista izrečena i prevod pouke o pravnom leku na jezik koji stranac razume ili se opravdano može pretpostaviti da razume.

Predlog da se odložno dejstvo žalbe propiše u svim slučajevima, odnosno svim postupcima po Zakonu o strancima, se ne može prihvatiti, s obzirom na to da ista ne može ni imati odložno dejstvo u različitim postupcima u kojima se odlučuje o pravima i obavezama stranca u Republici Srbiji.

UNHCR

Što se tiče postupka naturalizacije stranca kome je odobreno pravo na azil u Republici Srbiji, prihvata se predlog da se strancu kome je odobren azil, a u cilju njegove potpune naturalizacije, kao i usklađenosti pravnog okvira Republike Srbije sa Konvencijom o statusu izbeglica, kvalifikacionom Direktivom (2011/95/EU) i horizontalnim povezivanjem odredbi Zakona o strancima i Zakona o azilu i privremenoj zaštiti omogući pravo na ostvarivanje prava na stalno nastanjenje u Republici Srbiji. Predlog da, prilikom podnošenja zahteva za stalno nastanjenje ove kategorije lica, kao i članova njihove uže porodice, ne primenjuju uslovi propisani za odobrenje stalnog nastanjenja je takođe prihvaćen, a imajući u vidu specifične i lične okolnosti stranca kome je odobren azil, kao i članova njegove porodice.

ASTRA

Predlog za preciznije normiranje odredbi koje se odnose na odobravanje privremenog boravka stranca za kog se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima, odnosno koji je žrtva trgovine ljudima se ne može prihvatiti iz razloga što su ove odredbe na dovoljno jasan način predviđene u Zakonu o strancima i nisu bile predmet izmena i dopuna Nacrta zakona, a da je podnosilac komentara kroz opšte komentare i sugestije na predstavljeni Nacrt zakona istakao da koristi instrument javne rasprave da skrene pažnju na primere primećene u praksi. Imajući u vidu da je kroz predloženi tekst izmena i dopuna Zakona, značajan deo odredbi izmenjen, ističemo da će se dostavljene primedbe imati u vidu prilikom izrade budućih izmena i dopuna ovog propisa.

NIS

Povodom predloga da se član 4. Nacrta zakona kojim je predloženo da se u upravnim stvarima propisanim Zakonom o strancima rešava u postupku neposrednog odlučivanja briše iz razloga omogućavanja da stranka da se izjasni o bitnim činjenicama vezanim za ostvarivanje njenog prava se ne može prihvatiti. Naime, kao što je već istaknuto, nadležni organ je dužan da, ukoliko stranka smatra da je neophodno da nadležni organ ima saznanja o određenim činjenicama i okolnostima vezanim za konkretan slučaj, prihvati izjavu stranke i istu uzme u obzir prilikom odlučivanja u konkretnoj upravnoj stvari, nevezano za način sprovođenja postupka. Naime, ukazujemo da princip, odnosno načelo neposrednog odlučivanja, gde se u postupku od stranke ne uzima izjava i ne vodi ispitni postupak, ne isključuje mogućnost da nadležni organ prilikom sprovođenja postupka od stranke ne uzme izjavu i istu u skladu sa načelima opšteg upravnog postupka (načelo srazmernosti, načelo pomoći stranci, načelo delotvornosti i ekonomičnosti postupka, načelo prava stranke na izjašnjenje), odnosno navedeno se ima u vidu prilikom odlučivanja po zahtevu.

Prihvata se predlog da se u članu 20. Nacrta zakona kojim se dodaje novi član 46ž, dopuni predloženi stav (2) na način da se propiše momenat od kog počinje da teče rok od 30 dana, koji je moguće izreći prilikom donošenja rešenja o prestanku prava na jedinstvenu dozvolu. U tom smislu preciziran je momenat početka računanja roka koji se računa od dana dostavljanja rešenja, a u istom članu, stav (9) da, ukoliko se rešenjem o prestanku prava na jedinstvenu dozvolu odredi rok za napuštanje teritorije Republike Srbije i istovremeno se izrekne zabrana ulaska, žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

SAVET STRANIH INVESTITORA

Povodom predloga da se u prvom periodu primene usvojenog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima (prvih 6 meseci) omogućiti podnošenje zahteva za jedinstvenu dozvolu i lično, ističemo da je u Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima (član 53) propisano da se odredbe koje se odnose na izdavanje jedinstvene dozvole, primenjuju od 1.02.2024. godine, tako da će period od stupanja na snagu Zakona, pa do početka primene pojedinih odredaba (u koje se ubrajaju i članovi koji regulišu jedinstvenu dozvolu) biti usmeren na tehničku pripremu za prijem zahteva, odlučivanje po zahtevu i izdavanje jedinstvene dozvole elektronskim putem. Imajući u vidu navedeno, predlog se ne može prihvatiti.

Međutim, ističemo da će prilikom tehničke pripreme za prijem i obradu elektronskog zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole, biti uzet u obzir komentar vezan za evidentiranje i omogućavanje uplate takse za izdavanje jedinstvene dozvole putem naloga za prenos, što će dodatno olakšati postupanje prilikom podnošenja zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole. Pored navedenog, ova funkcionalnost će omogućiti unapređenje aplikacije i za podnošenje zahteva za odobrenje privremenog boravka elektronskim putem, koja je u produkciji.

Povodom predloga da se reguliše način i vremenski rok za uzimanje biometrijskih podataka nakon sprovedenog postupka odobrenja privremenog boravka, odnosno jedinstvene dozvole,

ističemo da je Nacrtom zakona propisano da će način podnošenja, obrade zahteva, bliži uslovi i izdavanje jedinstvene dozvole biti propisani podzakonskim aktom koji sporazumno donose ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja, kao i da je u članu 51. Nacrta zakona propisano da će se taj akt doneti u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu zakona.

Što se tiče komentara da je neophodno preciziranje obaveza za koje se može razumno očekivati da poslodavac - pozivar može da ispuni kako bi se obezbedili uslovi za zakonit boravak i rad u Republici Srbiji po osnovu vize za duži boravak po osnovu zaposlenja, isti se prihvataju, a član 6. Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o strancima će biti izmenjen u skladu sa predloženim rešenjima.

Komentari koje se odnose na tehničke greške u članu 12. Nacrta zakona su uvaženi, kao i predlog izmene člana 16. Nacrta zakona kojim se proširuje lista stranaca koji nisu u obavezi da dostavljaju dokaze vezane za zdravstveno osiguranje i sredstva za izdržavanje prilikom podnošenja zahteva za odobrenje privremenog boravka, odnosno jedinstvene dozvole.

Predlog da se privremeni boravak može produžavati na pet godina se ne može prihvatiti, imajući u vidu činjenicu da je u odnosu na trenutno važeći zakonski propis koji omogućava odobrenje odnosno produženje privremenog boravka na jednu godinu, izmenama i dopunama ovog zakona predloženo da se privremeni boravak odobrava na tri godine, što predstavlja značajno olakšanje i skraćanje nepotrebne administracije i birokratskih procedura.

Predlog da se u član 46b pored stranca i poslodavca koji mogu da podnesu zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole, a da stranac dodatno može da ovlasti zakonskog zastupnika za podnošenje zahteva za jedinstvenu dozvolu, predvidi mogućnost da i poslodavac može preneti ovlašćenje za podnošenje zahteva na treće lice, se prihvata i to na način da se reči: „odnosno lice koje stranac ovlasti“ menjaju rečima: „ili lica koje oni ovlaste“.

Prihvata se predlog da se dokazi koji se prilažu uz podneti zahtev za izdavanje jedinstvene dozvole, a koji su priloženi u elektronskoj formi dodatno preciziraju podzakonskim aktom, kada je u pitanju validacija digitalizovanog dokumenta. U pomenutom smislu, navedeno se imalo u vidu, pa je u članu 46b stav (10) Nacrta zakona propisan pravni osnov za donošenje propisa o načinu podnošenja, obrade zahteva, bližim uslovima za izdavanje jedinstvene dozvole i izgledu obrasca jedinstvene dozvole koji donose sporazumno tri ministra.

Što se tiče predloga vezanog za preciziranje momenta kada se strancu uzimaju biometrijski podaci, isti se usvaja, a navedeno će biti uređeno podzakonskim aktom, kao što je već prethodno izneto.

Ne može se prihvatiti predlog za izmenu člana 36. Nacrta zakona, budući da je predloženi član usmeren na utvrđivanje troškova kada je u pitanju prinudno udaljenje stranca koji je nezakonito u Republici Srbiji, a ne za strance kojima je odbijen ulazak u Republiku Srbiju, te pozivanje na član 20. stav 2. Zakona o graničnoj kontroli u ovom kontekstu nije opravdano.

Što se tiče predloga za izmenu člana 52. Nacrta zakona, a kojim se predlaže preciziranje primene propisa nakon stupanja na snagu zakona, isti se usvaja, a u članu 52. stav (1) će biti dodate reči: „osim ako je za stranca povoljnije da se postupak okonča po odredbama ovog zakona.“

GRUPA 484

Predlog da se član 9. Zakona dopuni novim stavom kojim će se propisati omogućavanje pristupa razlozima koji predstavljaju osnov za postojanje neprihvatljivog bezbednosnog rizika prilikom odlučivanja u postupcima o pravima i obavezama stranca koje nadležnom organu dostavlja organ nadležan za zaštitu bezbednosti Republike Srbije i njenih građana se ne može prihvatiti, iz razloga što je članom 9. stav (7) Zakona o strancima propisano da su podaci vezani za postojanje neprihvatljivog bezbednosnog rizika označeni stepenom tajnosti. Naime, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tajnost podataka i u postupku odlučivanja po žalbi, drugostepeni organ ima uvid u činjenice i okolnosti na kojima je zasnovana negativna procena bezbednosnog rizika i dužan je da sa njima rukuje u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tajnost podataka. Takođe, ovaj član nije predmet izmena i dopuna u Nacrtu zakona.

Predlog da se član 39. stav (1) kojim je definisano koju vrstu boravka stranac može ostvariti u Republici Srbiji doda i boravak u skladu sa Zakonom o azilu i privremenoj zaštiti se ne može prihvatiti, jer je boravak lica kojima je odobren azil u Republici Srbiji uređen Zakonom o azilu i privremenoj zaštiti.

Usvaja se predlog da se u korpus prava koje će se omogućiti strancima kojima je odobren azil u Republici Srbiji omogući sticanje stalnog nastanjenja, a o navedenoj izmeni, kroz usvajanje predloga i sugestija sa javne rasprave je već izneto ovakvo mišljenje.

Predlozi vezani za izmenu čl. 81. i 84. Zakona ne mogu se prihvatiti u ovom trenutku, jer njihova primena ne bi bila realizovana na adekvatan način, uz napomenu da ćemo iste imati u vidu prilikom izrade budućih izmena i dopuna Zakona o strancima.

Predlog da se briše stav (2) predloženog člana 4. Nacrta zakona, kojim je propisano da se u upravnim stvarima propisanim Zakonom o strancima rešava u postupku neposrednog odlučivanja se ne može prihvatiti iz napred iznetih razloga razloge za odbijanje istog predloga iznetog u ranije dostavljenom komentaru.

Predlog da se u članu 11. Nacrta zakona doda stav (2b) kojim se propisuje naknadno pribavljanje saglasnosti Ministarstva unutrašnjih poslova za vize koje diplomatsko konzularno predstavništvo izda u slučajevima propisanim stavom (2a) a to su humanitarni razlozi, razlozi hitnosti ili interesa Republike Srbije, bez prethodne saglasnosti, se ne može prihvatiti. Naime, mišljenja smo da izdavanje vize u slučajevima predloženim stavom (2a) člana 11. Nacrta zakona predstavlja opravdan izuzetak u postupanju u postupku izdavanja viza, i da kao takav ne može biti predmet naknadnih potvrda, jer bi se na taj način izgubio smisao režima izuzetnog postupanja. U cilju preciziranja predložene izmene koja se odnosi na izuzetno postupanje, u članu 10. Nacrta zakona propisano je da će bliže uslove i način odobravanja viza, kao i izgled i sadržaj pozivnog pisma propisati sporazumno ministar nadležan za spoljne poslove, ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za poslove zapošljavanja, kojim će biti precizirani dokazi kojima se potvrđuje postojanje izuzetnih okolnosti zbog kojih diplomatsko konzularno predstavništvo može odstupiti od redovnog postupanja po podnetom zahtevu za vizu i istu izdati bez prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva unutrašnjih poslova.

Prihvata se predlog da se iz člana 46b stav (3) izbriše humanitarni razlog, kao osnov koji se uvažava za podnošenje zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole strancu kome je za ulazak u Republiku Srbiju potrebna viza za duži boravak, a da stranac istu ne poseduje.

Predlog da se član 46b stav (6) dopuni, na način da se posle reči: „do okončanja upravnog postupka”, dodaju reči: „odnosno i duže ukoliko postoji stvarna opasnost kršenja prava predviđenih članom 83.” se ne može prihvatiti. Naime, kako je već prethodno izneto, nadležni organ po službenoj dužnosti pazi na poštovanje zabrane vraćanja propisane u članu 83. Zakona o strancima, te posebno normiranje obaveze koja je već sastavni deo teksta Zakona o strancima i ponavljanje propisanog u konkretnom slučaju nije celishodno.

Svi komentari i sugestije sa javne rasprave su obrađeni sa posebnom pažnjom uz uvažavanje mišljenja i predloga stručne javnosti, zainteresovanih strana i civilnog društva, kao značajnog mehanizma kontrole rada državne uprave i ostalih učesnika u podizanju zakonodavnih kapaciteta kada je u pitanju oblast migracija u Republici Srbiji.